

RESOLUTIE (EU) 2023/1946 VAN HET EUROPEES PARLEMENT**van 10 mei 2023****over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de agentschappen van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2021: prestaties, financieel beheer en controle**

HET EUROPEES PARLEMENT,

- gezien zijn besluiten over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de agentschappen van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2021,
  - gezien het verslag van de Commissie betreffende de follow-up van de kwijting voor het begrotingsjaar 2021 (COM (2022) 331),
  - gezien het jaarverslag van de Rekenkamer over de EU-agentschappen betreffende het begrotingsjaar 2021, vergezeld van de antwoorden van de agentschappen ⁽¹⁾,
  - gezien Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 ⁽²⁾, en met name de artikelen 68 en 70,
  - gezien Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/715 van de Commissie van 18 december 2018 houdende de financiële kaderregeling van de bij het VWEU en het Euratom-Verdrag opgerichte organen, bedoeld in artikel 70 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad ⁽³⁾, en met name artikel 105,
  - gezien artikel 100 van en bijlage V bij zijn Reglement,
  - gezien de adviezen van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken,
  - gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A9-0144/2023),
- A. overwegende dat deze resolutie voor elk orgaan in de zin van artikel 70 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 de horizontale opmerkingen bevat die behoren bij de kwijtingsbesluiten volgens artikel 262 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 en artikel 3 van bijlage V bij zijn Reglement;
- B. overwegende dat deze resolutie ook, voor het Voorzieningsagentschap van Euratom, de horizontale opmerkingen bevat die behoren bij het kwijtingsbesluit volgens artikel 262 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 en artikel 3 van bijlage V bij zijn Reglement;
- C. overwegende dat de agentschappen van de Unie zich moeten richten op taken met een duidelijke Europese meerwaarde en dat de organisatie van die taken geoptimaliseerd moet worden om, in het belang van de Europese belastingbetaler, overlappingsen te voorkomen;
1. prijst de agentschappen voor hun veerkracht en inspanningen om hun hoge arbeidsnormen en hoogwaardige output te handhaven, ondanks de beperkingen die tijdens het tweede jaar van de COVID-19-pandemie zijn opgelegd;
2. merkt op dat de begrotingen van de 33 gedecentraliseerde agentschappen van de Unie voor 2021 in totaal ongeveer 3 206 miljoen EUR aan vastleggingskredieten omvatten, een stijging van ongeveer 5 % ten opzichte van 2020, en 3 090 miljoen EUR aan betalingskredieten, een stijging van 6,88 % ten opzichte van 2020; merkt bovendien op dat van de 3 090 miljoen EUR aan betalingskredieten ongeveer 2 477 miljoen EUR uit de algemene begroting van de Unie werd gefinancierd, hetgeen neerkomt op 77,27 % van de totale financiering van de agentschappen in 2021 (in vergelijking met 72,83 % in 2020); stelt voorts vast dat een bedrag van ongeveer 728 miljoen EUR gefinancierd werd met vergoedingen en heffingen alsmede rechtstreekse bijdragen van deelnemende landen (een daling van 12,15 % ten opzichte van 2020);

⁽¹⁾ PB C 412 van 27.10.2022, blz. 12.⁽²⁾ PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1.⁽³⁾ PB L 122 van 10.5.2019, blz. 1.

3. stelt met bezorgdheid vast dat de definitieve begrotingen van sommige agentschappen al zes jaar in nominale termen zijn bevroren en dat de werkelijke koopkracht van de begroting als gevolg van de geaccumuleerde inflatie afneemt; merkt op dat de voortzetting van deze trend het vermogen van de agentschappen om hun taken doeltreffend en tijdig uit te voeren in gevaar brengt;
4. is ingenomen met de conclusie van de Europese Rekenkamer (hierna de “Rekenkamer”) in haar jaarverslag over de EU-agentschappen betreffende het begrotingsjaar 2021 (hierna het “verslag van de Rekenkamer”) dat de door de Rekenkamer uitgevoerde controle van de agentschappen voor het op 31 december 2021 afgesloten begrotingsjaar en van de onderliggende ontvangsten over het geheel genomen de positieve resultaten die in voorgaande jaren werden gerapporteerd herbevestigde; stelt echter vast dat er volgens de Rekenkamer enkele verbeteringen nodig zijn op het gebied van de onderliggende betalingen bij de rekeningen;

De belangrijkste door de Rekenkamer vastgestelde risico's

5. merkt op dat de Rekenkamer in haar verslag stelt dat er wat betreft de betrouwbaarheid van de rekeningen van de agentschappen, die opgesteld worden door het toepassen van de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels, die gebaseerd zijn op internationaal aanvaarde boekhoudnormen, over het geheel genomen een laag risico bestaat, zoals ook in 2020 het geval was;
6. benadrukt dat volgens het verslag van de Rekenkamer het algemene risico voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen voor de meeste agentschappen laag is, en middelgroot voor de agentschappen die gedeeltelijk zelffinancierend zijn, op dewelke specifieke verordeningen van toepassing zijn voor de inning van vergoedingen en andere bijdragen aan de ontvangsten, zoals ook in 2020 het geval was;
7. merkt op dat de Rekenkamer het risico voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen van de agentschappen over het algemeen middelgroot acht, maar dat het uiteenloopt van laag tot hoog, afhankelijk van de specifieke begrotingstitels; merkt op dat de Rekenkamer van oordeel is dat het risico bij titel I (Personeelsuitgaven) over het algemeen laag is, dat bij titel II (Administratieve uitgaven) het risico middelhoog is en dat bij titel III (Operationele uitgaven) het risico varieert van laag tot hoog, afhankelijk van het agentschap in kwestie en de aard van de operationele uitgaven; wijst erop dat de Rekenkamer de risico's in verband met titel III vergelijkbaar acht met die in verband met titel II, maar dat het effect groter wordt geacht omdat het in het kader van titel III gaat om veel hogere bedragen;
8. merkt op dat de Rekenkamer van oordeel is dat het risico voor goed financieel beheer middelhoog is en daarbij aangeeft dat de meeste problemen werden vastgesteld in verband met openbare aanbestedingsprocedures waarbij de best mogelijke prijs-kwaliteitsverhouding niet werd gewaarborgd;
9. merkt op dat de Rekenkamer het risico voor het begrotingsbeheer laag acht en dat uit controles van de Rekenkamer bleek dat de overdracht van vastgelegde kredieten hoog was, maar dat dit volgens de Rekenkamer doorgaans gerechtvaardigd was vanwege het meerjarige karakter van de activiteiten of om redenen waarover de agentschappen geen controle hebben;
10. merkt op dat de Rekenkamer wijst op een “ander risico” in verband met de COVID-19-pandemie, dat de werkzaamheden van de Rekenkamer heeft beïnvloed, omdat reisbeperkingen het haar onmogelijk maakten controles ter plaatse uit te voeren, originele documenten in te zien en het personeel van de gecontroleerden persoonlijk te ondervragen; stelt met waardering vast dat de Rekenkamer haar werkzaamheden desalniettemin heeft uitgevoerd door middel van controles van documenten en gesprekken op afstand met de gecontroleerden; neemt kennis van de beoordeling van de Rekenkamer dat zij, ondanks een mogelijk verhoogd ontdekkingsrisico door het ontbreken van controles ter plaatse, dankzij het bewijsmateriaal dat zij van de gecontroleerden heeft verkregen, haar werkzaamheden heeft kunnen voltooien en daar conclusies uit heeft kunnen trekken;
11. is ingenomen met het feit dat de Rekenkamer heeft verklaard dat de agentschappen in de meeste gevallen corrigerende maatregelen hebben genomen om de controleopmerkingen van voorgaande jaren aan te pakken, en verzoekt alle betrokken agentschappen hun inspanningen voort te zetten om gevolg te geven aan de lopende (39) of nog openstaande (9) opmerkingen van de Rekenkamer, met name op het gebied van beheer- en controlesystemen, aanbestedingsprocedures en begrotingsbeheer;

Financieel en begrotingsbeheer

12. benadrukt met tevredenheid dat uit het jaarverslag van de Rekenkamer blijkt dat zij een goedkeurend oordeel heeft gegeven over de betrouwbaarheid van de rekeningen van alle agentschappen; merkt ook op dat de Rekenkamer voor alle agentschappen een goedkeurend oordeel heeft gegeven over de wettigheid en de regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen; stelt vast dat de Rekenkamer voor alle agentschappen een goedkeurend oordeel heeft gegeven over de wettigheid en de regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen, behalve voor het Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (eu-LISA); merkt op dat het oordeel met beperking voor eu-LISA te wijten is aan de onregelmatigheid van zes betalingen die in 2021 zijn verricht voor een totaalbedrag van 18,11 miljoen EUR in verband met diverse raamovereenkomsten, waarbij deze betalingen 6,2 % van de totale in 2021 beschikbare betalingskredieten vertegenwoordigen;
13. merkt op dat de Rekenkamer, wat betreft de betrouwbaarheid van de rekeningen, een toelichtende paragraaf heeft uitgebracht voor het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA), het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex) en het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE); merkt op dat de toelichtende paragraaf voor het EMA verband hield met de lopende kwestie betreffende de huurovereenkomst voor het vorige pand in Londen die tot 2039 loopt, zonder voorziening voor vroegtijdige beëindiging en met potentiële verplichtingen die op 31 december 2021 op 383 miljoen EUR werden geraamd; merkt op dat de toelichtende paragraaf voor Frontex verband hield met de onjuiste berekening van de bijdragen van niet-EU-landen die deel uitmaken van het Schengengebied, waarbij 2,6 miljoen EUR minder is betaald dan zij in 2021 aan de begroting van Frontex hadden moeten betalen; merkt op dat de toelichtende paragraaf voor het EIGE betrekking had op een voorwaardelijke verplichting (22 000 EUR) in zijn rekeningen die zou kunnen ontstaan in een lopende rechtszaak betreffende uitzendkrachten;
14. merkt op dat, wat betreft de wettigheid en regelmatigheid van de betalingen die ten grondslag liggen aan de rekeningen van de agentschappen, de Rekenkamer voor Frontex een toelichtende paragraaf heeft uitgebracht, waarbij een vastlegging in de begroting van 21 december 2020 werd overgedragen naar 2021 zonder dat er vóór eind 2020 een juridische verbintenis was; verneemt uit het verslag van de Rekenkamer dat Frontex deze niet-naleving heeft aangepakt door middel van latere juridische verbintenissen gedurende heel 2021;
15. neemt kennis van de opmerking van de Rekenkamer met betrekking tot de bijdragen van geassocieerde landen, namelijk dat verschillende methoden in de overeenkomsten voor de berekening van bijdragen het risico inhouden dat die bijdrageovereenkomsten onjuist worden uitgevoerd; neemt kennis van het verzoek van de Rekenkamer aan de betrokken agentschappen om de Europese Commissie te raadplegen om na te gaan of zij zich moeten aanpassen aan de bijdrageovereenkomsten van de Commissie en haar methoden voor de berekening van de bijdragen van geassocieerde landen;
16. neemt kennis van de opmerking van de Rekenkamer over buitensporige niveaus van overdrachten en hoge percentages te late betalingen bij tien agentschappen, met tekortkomingen (structurele kwestie, zwakke begrotingsplanning of mogelijke schending van het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit) bij drie agentschappen in het bijzonder, te weten het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER), eu-LISA en het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA); dringt sterk aan op de naleving van het begrotingsbeginsel van jaarperiodiciteit; schaart zich achter de aanbeveling van de Rekenkamer dat de betrokken agentschappen hun begrotingsplanning en hun uitvoeringscycli verder moeten verbeteren om buitensporige vertragingen bij de uitvoering van werkprogramma's of aanbestedingsplannen te voorkomen;
17. merkt echter op dat de hoge overdrachten in bepaalde gevallen ook het gevolg zijn van factoren waarop de agentschappen geen vat hebben, zoals de aard van hun activiteiten, die zich over meerjarige perioden uitstrekken, of de noodzaak om wegens personeelsgebrek een beroep te doen op externe contractanten gedurende perioden die het begrotingsjaar overschrijden;
18. herinnert eraan dat het belangrijk is een actieve dialoog tussen de Commissie en de agentschappen tot stand te brengen en in stand te houden over de toewijzing van passende middelen en de opstelling van de respectieve personeelsformaties, in overeenstemming met de beleidsdoelstellingen en -ambities van de Unie die de afgelopen jaren zijn toegenomen en hebben geleid tot nieuwe en uitgebreide taken en mandaten voor verscheidene agentschappen;

Prestaties

19. merkt op dat alle agentschappen gebruikmaken van verschillende systemen van kernprestatie-indicatoren (KPI's), geplande outputs of strategische doelstellingen die zijn vastgesteld als onderdeel van hun prestatiemeting; prijst de agentschappen met een uitvoeringsgraad van hun jaarlijkse werkprogramma van meer dan 95 % in 2021; verzoekt alle agentschappen aan de kwijtingsautoriteit verslag uit te brengen over de uitvoeringsgraad van hun jaarlijkse werkprogramma's als een geconsolideerd cijfer uitgedrukt in procenten; waardeert de door de agentschappen bereikte KPI's en het feit dat de agentschappen de aandacht hebben gevestigd op maatregelen die de efficiëntie en doeltreffendheid van hun werkzaamheden kunnen verbeteren; verzoekt de agentschappen echter stil te staan bij de indicatoren die niet of niet volledig zijn bereikt;
20. neemt kennis van de verwezenlijkingen en successen van alle agentschappen in 2021, het tweede jaar van de COVID-19-pandemie, met bijzondere uitdagingen voor de agentschappen die actief zijn op het gebied van justitie en binnenlandse zaken, vervoer en medische zaken;
21. wijst op de waardevolle rol die de agentschappen van de Unie spelen door de instellingen van de Unie te helpen bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid, vooral door specifieke technische, wetenschappelijke, operationele en beheerstaken uit te voeren; waardeert de hoogwaardige deskundigheid en het werk van het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop), de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound), het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EU-OSHA), de Europese Stichting voor opleiding (ETF) en de Europese Arbeidsautoriteit (ELA), de agentschappen die actief zijn op het gebied van werkgelegenheid, sociale zaken en inclusie; herhaalt in dit verband dat de agentschappen moeten worden uitgerust tot een niveau dat overeenstemt met de hun toevertrouwde taken en over voldoende personeelsleden moeten beschikken die kunnen rekenen op een stabiele baan en voldoende materiële middelen; herhaalt derhalve dat het noodzakelijk is om voldoende personele en financiële middelen te waarborgen zodat zij hun werkprogramma met een zeer hoog uitvoeringspercentage kunnen blijven uitvoeren; wijst op het belang en de toegevoegde waarde van elk agentschap op zijn expertisegebied en benadrukt dat zij autonoom zijn; herhaalt dat de goede werking van de agentschappen ook een hoogwaardige sociale dialoog vereist;
22. herinnert eraan dat de jaarlijkse gedachtewisseling in de commissie EMPL over de jaarlijkse werkprogramma's en de meerjarenstrategieën van de agentschappen ervoor helpt zorgen dat de programma's en strategieën worden afgestemd op de echte politieke prioriteiten, met name in de context van de uitvoering van de beginselen die zijn verankerd in de Europese pijler van sociale rechten en de verwezenlijking van de streefdoelen van Porto;
23. wijst nogmaals op de belangrijke rol van de EU-agentschappen op het gebied van justitie en binnenlandse zaken (JBZ), aangezien zij onmisbaar zijn voor de uitvoering van het EU-beleid, en op de belangrijke ondersteuning die zij de instellingen en organen van de Unie en de lidstaten bieden op het gebied van grondrechten, veiligheid en justitie, doordat zij operationele, analytische, beheers- en toezichttaken uitvoeren; herhaalt daarom dat moet worden gezorgd voor voldoende financiële en personele middelen voor de JBZ-agentschappen; merkt op dat alle agentschappen hun mandaat doeltreffend moeten uitvoeren;
24. herinnert eraan dat de agentschappen het best gekwalificeerd zijn om het gebruik van middelen te beoordelen en een cruciale rol spelen bij het ondersteunen van duurzame projecten die aansluiten bij de Europese Green Deal; verzoekt de Commissie te zorgen voor financiering ter ondersteuning van de agentschappen van de Unie bij het waarborgen van de sociale dialoog; merkt op dat de agentschappen van de Unie een cruciale rol spelen bij het waarborgen van de sociale dialoog met de instellingen van de Unie;
25. verzoekt de agentschappen synergieën te blijven ontwikkelen (op gebieden als personele middelen, aanbestedingen, digitalisering, gebouwenbeheer, IT-diensten en cyberbeveiliging), alsmede samenwerking en uitwisseling van goede praktijken met andere agentschappen van de Unie, teneinde de efficiëntie te verbeteren, met name in de context van de inflatoire druk; verzoekt de agentschappen aan de kwijtingsautoriteit te blijven rapporteren over de uitvoering van hun strategie voor efficiëntieverhoging en deze strategie zo nodig te actualiseren;
26. verzoekt de Commissie meer gebruik te maken van horizontale evaluaties van agentschappen in het kader van de geschiktheidscontroles van de verschillende beleidsterreinen door de Commissie; merkt op dat de Commissie de resultaten van evaluaties moet gebruiken om synergieën en mogelijke veranderingen, waaronder fusies, in kaart te brengen en, indien nodig, wetgevingsvoorstellen voor te bereiden als reactie op veranderende behoeften;

27. neemt met voldoening kennis van de voortdurende goede samenwerking tussen de agentschappen die onder de bevoegdheid van DG Werkgelegenheid vallen, die regelmatig van gedachten wisselen in de planningsfase van hun werkprogramma's en elkaar op de hoogte houden van ontwikkelingen en bevindingen;
28. neemt met bezorgdheid kennis van de onthullingen van twee agentschappen (het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA) en het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (EUSPA)) in het verslag van de Rekenkamer over de gevolgen van de aanvalsoorlog tegen Oekraïne voor hun activiteiten; wijst in dit verband op de toegenomen vraag om bijstand van lidstaten die vluchtelingen uit Oekraïne opvangen en op de opschorting van het gebruik van Russische Sojoez-draagraketten voor Galileo-satellieten; neemt in dit verband kennis van de ondertekening van de kaderovereenkomst inzake financieel partnerschap tussen het EUSPA en het Europees Ruimteagentschap en van de intensievere samenwerking tussen de twee agentschappen, waardoor de EU een bijdrage kan leveren tot de veiligheid in de ruimte en strategische autonomie kan bereiken;

Personeelsbeleid

29. merkt op dat de 33 gedecentraliseerde agentschappen in 2021 in totaal 9 631 personeelsleden in dienst hadden, onder wie ambtenaren, tijdelijke functionarissen, arbeidscontractanten en gedetacheerde nationale deskundigen (in 2020 waren het er 9 001), hetgeen een toename van 7,00 % betekent ten opzichte van 2020; merkt op dat een deel van de stijging, namelijk 0,93 %, het gevolg is van de toevoeging, voor het eerst, van de 84 personeelsleden van het nieuwe agentschap ELA, dat in 2021 financieel onafhankelijk is geworden;
30. merkt op dat in vijf agentschappen gevallen van burn-out (in totaal 23) werden geregistreerd en dat in 13 agentschappen door sommige van hun werknemers in 2021 overwerk werd verricht; merkt met name op dat een groot aantal werknemers overuren heeft gemaakt bij het EUAA (78 van de 423 personeelsleden), de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) (117 van de 516 personeelsleden), het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (EMCDDA) (78 van de 110 personeelsleden), het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA) (88 van de 273 personeelsleden), eu-LISA (229 van de 310 personeelsleden) en het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol) (583 van de 979);
31. merkt op dat alle agentschappen maatregelen hebben genomen om het welzijn van het personeel op het werk en het evenwicht tussen werk en privéleven te verbeteren; merkt op dat het aantal en het effect van dergelijke maatregelen per agentschap sterk verschillen en dat er geen gemeenschappelijk referentiekader voor alle agentschappen lijkt te bestaan; merkt op dat er, behalve in sommige agentschappen, over het algemeen geen maatregelen voor de integratie van personen met een handicap bestaan;
32. stelt met bezorgdheid vast dat het personeelsverloop in 2021 bij 16 van de 33 agentschappen meer dan 5 % bedroeg; prijst de agentschappen (bv. het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA)) voor de gerichte maatregelen die zij hebben genomen om een hoog personeelsverloop te voorkomen; benadrukt dat het voor alle agentschappen belangrijk is om dergelijke maatregelen uit te voeren;
33. spreekt nogmaals zijn bezorgdheid uit over de vaststelling door de Rekenkamer van een terugkerende tekortkoming bij diverse agentschappen met betrekking tot de inzet van extern personeel en uitzendkrachten; pleit ervoor dat de afhankelijkheid van externe aanwervingen door agentschappen wordt aangepakt en dat de toepasselijke arbeidswetgeving wordt nageleefd; is bezorgd over het ontbreken van een passende inschaling voor posten die aanbestedingsprocedures beheren; wijst erop dat het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) in zijn arrest van 11 november 2021 in zaak C-948/19 ⁽⁴⁾ heeft geoordeeld dat uitzendkrachten bij agentschappen van de Unie onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2008/104/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁵⁾ vallen; verzoekt de agentschappen zo veel mogelijk gebruik te maken van vast personeel en verzoekt de Commissie hiertoe passende personele middelen toe te wijzen;
34. verzoekt het netwerk van EU-agentschappen (EUAN) een algemeen beleid te ontwikkelen waarbij prioriteit wordt gegeven aan personeel in vaste dienst boven externe consultants, teneinde goede arbeidsomstandigheden te waarborgen en te voorkomen dat kennis en ervaring verloren gaan;

⁽⁴⁾ Arrest van het Hof van 11 november 2021, UAB "Manpower Lit"/E.S. en anderen, Zaak C-948/19, ECLI:EU:C:2021:906.

⁽⁵⁾ Richtlijn 2008/104/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende uitzendarbeid (PB L 327 van 5.12.2008, blz. 9).

35. neemt met bezorgdheid kennis van de opmerkingen uit het verslag van de Rekenkamer over de tekortkomingen in de aanwervingsprocedures die in 2021 bij acht agentschappen zijn geconstateerd; wijst er nog eens op dat procedurefouten in aanwervingsprocedures de beginselen van transparantie en gelijke behandeling ondergraven; verzoekt de betrokken agentschappen hun interne aanwervingsprocedures op verschillende punten te verbeteren, met name de evaluatieprocessen en kennisgevingen van vacatures;
36. wijst op een verbeterd genderevenwicht in 2021 ten opzichte van 2020 wat betreft het hoger management, met 68 % mannen en 32 % vrouwen (respectievelijk 74,6 % en 25,4 % in 2020) en voor personeel in het algemeen met 50,26 % mannen en 49,73 % vrouwen (52,7 % en 47,3 % in 2020); merkt voorts op dat het voor de raden van bestuur van de agentschappen gerapporteerde genderevenwicht 62 % mannen en 38 % vrouwen bedroeg, hetgeen ook een verbetering betekent ten opzichte van het voorgaande jaar; verzoekt de agentschappen om het genderevenwicht in het hoger management verder te verbeteren; herhaalt zijn verzoek aan de Commissie en de lidstaten om bij de benoeming van leden van het management of de raden van bestuur het genderevenwicht in acht te nemen; herinnert aan de ambitie van de agentschappen om de doelstelling van de Commissie om uiterlijk eind 2024 op alle managementniveaus een volledig genderevenwicht te bereiken (50 % mannen en vrouwen) over te nemen;
37. betreurt dat gendergelijkheid niet ter sprake komt in de meerjarenstrategie 2021-2027 van het EUAN; roept het EUAN op gendergelijkheid in zijn strategieën te integreren;
38. herhaalt zijn bezorgdheid over de grote omvang van de raad van bestuur van bepaalde agentschappen (bv. Cedefop, EU-OSHA, Eurofound), waardoor het moeilijk is om beslissingen te nemen en aanzienlijke administratieve kosten ontstaan; dringt er bij de Commissie op aan om in dit verband met een passend voorstel te komen;
39. merkt op dat het EUAN in 2021 een werkgroep (WGDI) heeft opgericht die zich toelegt op kwesties op het gebied van diversiteit en inclusie voor alle agentschappen; merkt op dat de WGDI een handvest inzake diversiteit en inclusie heeft opgesteld en goedgekeurd, met vijf toezeggingen, waaronder het waarborgen van diversiteit en inclusie gedurende de hele carrière, van aanwerving tot bevordering en mobiliteit, en het bereiken van de doelstelling van 40 % van het ondervertegenwoordigde gender in het middenkader in alle agentschappen; verzoekt alle agentschappen dat handvest goed te keuren en uit te voeren; is ingenomen met de aanvullende maatregelen die de WGDI heeft genomen, zoals de lancering van een enquête over diversiteit en inclusie onder het personeel van de agentschappen, de totstandbrenging van contacten en samenwerkingsovereenkomsten met de Commissie en het Europees Parlement voor de uitwisseling van beste praktijken en innovatieve ideeën, en de ontwikkeling van een actieplan voor 2022 waarin 29 acties worden voorgesteld voor agentschappen om de beginselen van diversiteit en non-discriminatie die in het personeelsstatuut van de Unie zijn vastgelegd, op geharmoniseerde wijze in het hele netwerk te bevorderen; verzoekt het EUAN om de kwijtingsautoriteit op de hoogte te blijven houden van de vooruitgang in deze kwesties;
40. merkt op dat het geografisch evenwicht onder personeelsleden van de gedecentraliseerde agentschappen van de Unie beter aansluit op de omvang van de bevolking van de verschillende lidstaten als percentage van de EU-27 dan het geografische evenwicht onder personeelsleden van de Commissie; betreurt dat zes lidstaten ondervertegenwoordigd zijn, 18 lidstaten oververtegenwoordigd zijn en drie lidstaten min of meer evenwichtig vertegenwoordigd zijn; is van mening dat de agentschappen, als doelstelling, een gemeenschappelijke inspanning moeten leveren om de geografische vertegenwoordiging in het algemeen te verbeteren; verzoekt het EUAN in dit verband om de inspanningen van alle agentschappen te coördineren om een plan en de nodige horizontale maatregelen voor de verwezenlijking van dit doel voor te stellen;
41. wijst er nog eens op dat het belangrijk is een personeelsbeleid voor de lange termijn te ontwikkelen inzake het evenwicht tussen werk en privéleven en levenslange begeleiding en herinnert aan het belang van een aanbod aan specifieke opleidingsmogelijkheden voor loopbaanontwikkeling, genderevenwicht op alle personeelsniveaus, telewerken, het recht om onbereikbaar te zijn, een beter geografisch evenwicht zodat alle lidstaten voldoende vertegenwoordigd zijn, en de aanwerving, integratie en gelijke behandeling van en gelijke kansen voor personen met een handicap;

42. merkt op dat alle agentschappen voor al hun personeel beleid en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van intimidatie hebben ingevoerd, en dat sommige agentschappen specifieke maatregelen (bv. opleidingen, bewustmakings- of begeleidingssessies) hebben genomen voor het hoger en middenmanagement; merkt voorts op dat volgens de agentschappen het aantal lopende of gesloten zaken in verband met intimidatie in 2021 op 24 lag; merkt op dat in sommige agentschappen (bv. EUAA) voor personeelsgerelateerde procedures (bv. gevallen van intimidatie) steun wordt gevraagd van externe advocatenkantoren die gespecialiseerd zijn in het ambtenarenrecht van de Unie (statuut van de ambtenaren van de Unie), zelfs wanneer de agentschappen een eigen afdeling juridische diensten hebben; verzoekt de agentschappen in voorkomend geval aan de kwijtingsautoriteit verslag uit te brengen over alle personeelsgerelateerde gevallen waarin dergelijke kantoren in de jaren 2017 tot en met 2022 steun hebben verleend;
43. wijst op het arrest van het HvJ-EU van 11 november 2021 met betrekking tot het inzetten van uitzendkrachten, waarin het zich uitsprekt over diverse kwesties met betrekking tot de toepasselijkheid van de bepalingen van Richtlijn 2008/104/EG betreffende uitzendarbeid op agentschappen van de Unie; dringt er bij de agentschappen die van uitzendkrachten gebruikmaken op aan hun inspanningen op te voeren om het aantal uitzendkrachten ter vervanging van personeelsleden te verminderen;

Aanbesteding

44. constateert met bezorgdheid dat de Rekenkamer in 2021 34 tekortkomingen bij overheidsopdrachten heeft geconstateerd (tegenover 18 in 2020) en dat het aantal betrokken agentschappen toeneemt met, 19 betrokken agentschappen in 2021 (tegenover negen agentschappen in 2020); merkt voorts op dat dergelijke tekortkomingen de grootste bron van onregelmatige betalingen blijven, die voortkomen uit onregelmatige aanbestedingsprocedures die in 2021 of in de jaren daarvoor zijn gemeld; herhaalt de aanbeveling van de Rekenkamer dat de betrokken agentschappen bij de uitvoering van raamovereenkomsten alleen specifieke contracten mogen gebruiken voor de aanschaf van goederen of diensten die onder de bijbehorende raamovereenkomst vallen; herhaalt voorts de aanbeveling van de Rekenkamer dat de betrokken agentschappen hun openbare aanbestedingsprocedures verder moeten verbeteren, zodat volledige conformiteit met de toepasselijke regels wordt gewaarborgd;
45. is ingenomen met het toegenomen gebruik van e-aanbestedingsinstrumenten door de agentschappen van de Unie en de belangrijke rol die deze instrumenten hebben gespeeld bij het waarborgen van de bedrijfscontinuïteit voor aanbestedingen in situaties waarin getelewerkt moest worden; merkt op dat e-tendering, e-inschrijving en e-factoring de e-PRIOR-modules zijn die door de agentschappen het meest worden gebruikt en dat diverse agentschappen het instrument voor het beheer van overheidsopdrachten in de loop van 2021 zijn gaan gebruiken; prijst de agentschappen (het Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie (CdT), de Europese Bankautoriteit (EBA), het Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa), de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA)) die melden dat zij hun aanbestedingsprocedures volledig hebben gedigitaliseerd;
46. herinnert eraan dat het voor alle aanbestedingsprocedures van belang is voor eerlijke concurrentie tussen inschrijvers te zorgen en goederen en diensten tegen de best mogelijke prijs aan te schaffen, met de inachtneming van de beginselen van transparantie, evenredigheid, gelijke behandeling en non-discriminatie; verzoekt alle agentschappen de door de Commissie ontwikkelde IT-instrumenten voor e-aanbestedingen toe te passen en dringt er de Commissie op aan de procedures en templates in de richtsnoeren voor aanbestedingen te verduidelijken en te actualiseren;

Preventie van en omgang met belangenconflicten en transparantie

47. merkt op dat, met uitzondering van één agentschap, alle agentschappen over een beleid voor de preventie van en omgang met belangenconflicten beschikken; dringt erop aan dat er systematische reeksen regels inzake transparantie, onverenigbaarheden, belangenconflicten, draaieursituaties, illegaal lobbyen en fraudebestrijdingsstrategieën worden ingevoerd of regelmatig worden bijgewerkt; verzoekt alle agentschappen voorts een interne anticorruptiestrategie te ontwikkelen; verzoekt de agentschappen aan de kwijtingsautoriteit verslag te blijven uitbrengen over de vooruitgang die op deze vlakken wordt geboekt;
48. verzoekt alle agentschappen, in voorkomend geval, zich aan te sluiten bij het onlangs gesloten interinstitutioneel akkoord over een verplicht transparantieregister voor belangenvertegenwoordigers, dat ondertekend is door de Commissie, de Raad en het Parlement; merkt op dat sommige agentschappen (bv. het Orgaan van Europese regulerende instanties voor elektronische communicatie (BEREC), het Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (CEPOL), CdT) vanwege de aard van hun werkzaamheden geen bijeenkomsten met lobbyisten hebben;

49. merkt op dat alle agentschappen van hun leden van de raad van bestuur en hun hoger leidinggevend personeel verlangen dat zij belangenverklaringen indienen, en dat deze belangenverklaringen vervolgens op de websites van de agentschappen worden gepubliceerd;
50. merkt op dat de meeste agentschappen op hun website het curriculum vitae (cv) of een korte beschrijving van de achtergrond van hun leden van de raad van bestuur, leidinggevend personeel, externe deskundigen en interne deskundigen publiceren; merkt op dat de cv's onvolledig zijn of ontbreken op de respectieve websites van het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC), het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) en het Europees Milieuagentschap (EEA) (interne deskundigen), Frontex, het Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA) en ESMA (zowel interne als externe deskundigen), Cedefop (sommige leden van de raad van bestuur en plaatsvervangende leden) en EU-OSHA (leden van de raad van bestuur en plaatsvervangende leden); herinnert de agentschappen eraan dat het belangrijk is om te zorgen voor meer transparantie ten aanzien van de achtergrond van de leden van hun raad van bestuur, hun leidinggevend personeel en externe en interne deskundigen; verzoekt het EUAN de inspanningen van de agentschappen die lid zijn te coördineren om de cv's van deze leden, personeelsleden en deskundigen op hun website te publiceren, waarbij op deze cv's ten minste de beroepservaring en opleiding moeten worden vermeld;
51. spreekt zijn bezorgdheid uit over de opmerking van de Rekenkamer dat de agentschappen bijzonder gevoelig zijn voor het risico van draaideursituaties vanwege hun afhankelijkheid van tijdelijk personeel, wat leidt tot een groot personeelsverloop, en vanwege hun bestuursmodel met raden van bestuur, waarvan de leden doorgaans een relatief korte ambtstermijn hebben; erkent dat het risico voor sommige agentschappen verder wordt vergroot door aanzienlijke regelgevende bevoegdheden of banden met de sector; is in dit verband ingenomen met de controle van de Rekenkamer over een horizontaal onderwerp in verband met belangenconflicten en mogelijke draaideursituaties bij ongeveer veertig agentschappen; merkt op dat de Rekenkamer voor deze controle gevallen tussen 2019 en 2021 heeft onderzocht waarin de huidige of voormalige hogere personeelsleden van een agentschap een baan hebben aangenomen nadat zij een agentschap hadden verlaten of een betaalde nevenactiviteit hebben verricht terwijl zij voor een agentschap werkten; merkt voorts op dat de Rekenkamer ook soortgelijke zaken heeft onderzocht die betrekking hadden op leden en voormalige leden van raden van bestuur van agentschappen;
52. stelt met bezorgdheid vast dat slechts twintig van de veertig door de Rekenkamer gecontroleerde agentschappen mogelijke draaideurzaken in verband met hun hogere personeelsleden in overweging hadden genomen; neemt kennis van de conclusie van de Rekenkamer dat de agentschappen in het algemeen aan de toepasselijke wettelijke voorschriften hebben voldaan; merkt echter met bezorgdheid op dat de Rekenkamer bij zes agentschappen (ACER, EASA, de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa), Enisa, Europol en EUSPA) verscheidene procedurele inbreuken op hun wettelijke verplichtingen heeft vastgesteld, bijvoorbeeld om een lijst van de beoordeelde gevallen te publiceren, het Gemengd Comité te raadplegen of binnen dertig werkdagen een formeel besluit te nemen; verzoekt de agentschappen hun interne procedures en controles met betrekking tot mogelijke draaideursituaties te versterken om te zorgen voor volledige naleving van de toepasselijke regels van het statuut van de ambtenaren van de Unie en de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Economische Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie;
53. betreurt ten eerste dat het toezicht op de naleving van de eisen en beperkingen inzake draaideurconstructies door het huidige en voormalige personeel van de agentschappen ondoeltreffend en ontoereikend is; stelt met bezorgdheid vast dat in dit verband niet-aangegeven draaideurgevallen en inbreuken op de aan vertrekkende personeelsleden opgelegde beperkingen met betrekking tot hun nieuwe baan onopgemerkt kunnen blijven, wat kan leiden tot oneerlijke voordelen voor bepaalde entiteiten uit de particuliere sector op het gebied van voorkennis of lobbyen; erkent dat deze zwakke punten en risico's te wijten zijn aan de beperkte verplichtingen die het rechtskader van de Unie op dit gebied oplegt; prijst het Berc-Bureau, de EBA en de ESMA voor het feit dat zij procedures hebben ingevoerd voor het toezicht op de naleving van de toepasselijke regels op het gebied van draaideurconstructies;
54. erkent dat de regels voor het omgaan met mogelijke draaideursituaties en het daaraan verbonden risico van belangenconflicten niet gelden voor de leden van raden van bestuur van agentschappen, wetenschappelijke comités, deskundigengroepen en andere soortgelijke organen; merkt uit het verslag van de Rekenkamer op dat in de gecontroleerde periode (2019-2021) slechts vier agentschappen gevallen hebben beoordeeld die verband houden met leden van hun raad van bestuur die met een nieuwe baan begonnen of een nevenactiviteit uitoefenden; betreurt dat slechts 25 gevallen (d.w.z. 3,8 %) van de 659 vertrekkende leden van de raden van bestuur van agentschappen zijn beoordeeld; prijst de EBA, de Eiopa, het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT), het EMA, de ESMA, Europol en het FRA omdat zij ondanks het bestaande rechtsvacuüm specifieke bepalingen hebben ingevoerd om het risico van draaideursituaties met betrekking tot leden van hun raden van bestuur te dekken;

55. verzoekt het EUAN de inspanningen te coördineren met het oog op de invoering, in alle agentschappen die er lid van zijn, van: i) een gedragscode en een reeks regels voor de leden van hun raad van bestuur, waarin beginselen, procedures en specifieke mechanismen worden uiteengezet om belangenconflicten van die leden en draaideursituaties aan te pakken; ii) procedures voor het toezicht op de naleving van de toepasselijke besluiten op het gebied van draaideurconstructies en de daarmee verband houdende beperkingen door huidige en voormalige personeelsleden (met inbegrip van de hogere staf); verzoekt het EUAN voorts de inspanningen te coördineren voor de uitvoering, in alle agentschappen die er lid van zijn, van alle aanbevelingen die de Europese Ombudsman in het inspectieverslag van 28 februari 2019 (zaak SI/2/2-17/NF) heeft gedaan om het eenjarige verbod op lobbyen en belangenbehartiging voor het hogere personeel van de Unie dat het ambtenarenapparaat heeft verlaten, af te dwingen en jaarlijks informatie te publiceren over de voor dit doel beoordeelde gevallen; erkent echter dat deze aanbevelingen niet bindend zijn en verzoekt de Commissie deze leemte op te vullen; verzoekt het EUAN voorts om de kwijtingsautoriteit op de hoogte te houden van de vooruitgang in deze kwesties;
56. merkt op dat de meeste agentschappen hebben gemeld dat zij in 2021 geen gevallen van belangenconflicten hebben onderzocht of afgesloten; betreurt ten eerste dat bij verscheidene agentschappen verschillende gevallen van potentiële belangenconflicten werden gemeld (Cedefop: één geval; EFSA: 13 gevallen; EIT: één geval; Eurofound: één geval; Europol: twee gevallen), met betrekking tot bijvoorbeeld selectiepanels, externe deskundigen, aanwervingsprocedures, aanbestedingsprocedures en procedures voor toekenning van subsidies of voormalig personeel van het agentschap; neemt kennis van de antwoorden van de betrokken agentschappen met betrekking tot de follow-up van de genoemde gemelde gevallen;
57. merkt op dat alle agentschappen een klokkenluidersbeleid hebben, en dat sommige daarvan (EMA, eu-LISA) dit in 2021 hebben geactualiseerd; verzoekt Cepol specifieke, veilige meldingskanalen in te voeren in overeenstemming met de relevante vereisten van Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad⁽⁹⁾ inzake klokkenluiders; merkt op dat in 2021 bij de EBA melding werd gemaakt van klokkenluiderszaken (één zaak afgesloten), bij Frontex (drie zaken: één afgesloten en gemeld aan OLAF en twee lopende zaken) en bij het EUSPA (één lopende zaak); merkt voorts op dat bij het EMA geen interne klokkenluiderszaken zijn gemeld, maar er wel 29 meldingen van externe klokkenluiderszaken zijn gedaan, waarvan er 23 zijn afgesloten en zes nog lopen; verzoekt de betrokken agentschappen aan de kwijtingsautoriteit verslag uit te brengen over de vooruitgang die in de lopende zaken is geboekt; verzoekt alle agentschappen al hun personeel regelmatig opfriscursussen over het klokkenluidersbeleid aan te bieden, dit onderwerp op te nemen in de introductieprogramma's voor nieuwkomers en informatie over klokkenluiden op de intranetpagina's van de agentschappen te publiceren;

Interne controle

58. neemt met bezorgdheid kennis van de bevindingen van de Rekenkamer op het gebied van beheer- en controlesystemen, waarbij in 2021 tekortkomingen werden geconstateerd, zoals potentiële belangenconflicten, ontbrekende controles vooraf of achteraf, ontoereikend beheer van begrotingsvastleggingen en juridische verbintenissen, en verzuim om kwesties in het register van uitzonderingen te melden;
59. verneemt uit het verslag van de Rekenkamer dat met betrekking tot de Europese toezichthoudende autoriteiten (ETA) in hun oprichtingsverordeningen bepalingen zijn opgenomen om ervoor te zorgen dat de leden van hun raden van toezichthouders onafhankelijk en objectief handelen in het belang van de Unie; merkt voorts op dat de Rekenkamer in voorgaande jaren in verscheidene speciale verslagen melding heeft gemaakt van bestuurskwesties die van invloed zijn op de ETA, waarin zij de Commissie heeft aanbevolen wijzigingen in de bestuursstructuur van de ETA voor te stellen, waardoor zij hun bevoegdheden doeltreffender zouden kunnen gebruiken, ook al heeft de wetgever in 2019 de door de Commissie voorgestelde herziene bestuursstructuur niet aanvaard; merkt voorts op dat de Commissie in juli 2021 een voorstel heeft ingediend om een nieuwe autoriteit van de Unie in te stellen voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering (AMLA), waarvoor onderhandelingen gaande zijn;
60. merkt op dat alle agentschappen eind 2021 hebben gemeld dat zij het herziene, op COSO gebaseerde internecontrolekader hadden uitgevoerd en de jaarlijkse beoordeling ervan hadden verricht; verzoekt alle agentschappen ten minste de resultaten van de beoordeling op onderdeelniveau in hun verslag op te nemen en spoort de agentschappen daarnaast aan om gedetailleerdere informatie, bijvoorbeeld op het niveau van de internecontrolebeginselen, te verstrekken;

⁽⁹⁾ Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden (PB L 305 van 26.11.2019, blz. 17).

61. merkt op dat in 2021, volgens het verslag van de Rekenkamer over de follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren, 67 opmerkingen waren afgesloten en 48 opmerkingen nog in uitvoering of in behandeling waren; verzoekt de agentschappen om de opmerkingen op zorgvuldige wijze uit te voeren aan en hun internecontrolekaders verder te verbeteren; merkt ten slotte op dat negen agentschappen hebben gemeld dat er OLAF-onderzoeken lopen die met hen verband houden;
62. wijst erop dat het belangrijk is de beheer- en controlesystemen te versterken om de goede werking van de agentschappen te waarborgen; dringt sterk aan op het vereiste van doeltreffende beheer- en controlesystemen om mogelijke gevallen van belangenconflicten te voorkomen, evenals ontbrekende controles vooraf of achteraf, ontoereikend beheer van begrotingsvastleggingen en juridische verbintenissen, en verzuim om kwesties in het register van uitzonderingen te melden;

Digitalisering en groene transitie

63. prijst dat alle agentschappen in verschillende mate maatregelen hebben genomen om hun milieueffecten te verminderen en een positieve bijdrage te leveren aan duurzame ontwikkeling en klimaatneutraliteit; merkt op dat dergelijke maatregelen betrekking hebben op de duurzame mobiliteit van het personeel, het gebruik van groenere faciliteiten, afvalbeheer, vermindering van het verbruik van papier en verbruiksgoederen, verbetering van het energieverbruik enz.; erkent echter dat in sommige agentschappen (bv. Cefop) veel meer moet worden gedaan met betrekking tot hun maatregelen op het gebied van milieuduurzaamheid; verzoekt alle agentschappen om zo spoedig mogelijk over te stappen op groene elektriciteit, waar mogelijk uit 100 % hernieuwbare bronnen, en om, waar mogelijk, zonnepanelen op de daken van hun gebouwen te installeren;
64. stelt vast dat zes agentschappen een EMAS-certificering (milieubeheer-en milieuauditsysteem) hebben, 19 agentschappen geen EMAS-certificering hebben en dat voor zeven agentschappen het proces voor EMAS-certificering nog loopt; merkt op dat de meeste agentschappen geen groene overheidsopdrachten hebben ingevoerd of geleidelijk groene criteria (die duidelijk en controleerbaar zijn) in hun openbare aanbestedingsprocedures aan het invoeren zijn; verzoekt alle agentschappen de invoering en volledige uitvoering van groene overheidsopdrachten te bespoedigen; verzoekt de agentschappen aan de kwijtingsautoriteit verslag te blijven uitbrengen over de vooruitgang die op deze vlakken wordt geboekt;
65. moedigt alle agentschappen aan om meerjarige actieplannen voor vergroening aan te nemen waarin toezeggingen inzake CO₂-reductie zijn opgenomen; moedigt alle agentschappen voorts aan jaarlijkse milieuverlagen te publiceren, waarin hun milieuprestaties en koolstofvoetafdruk aan de hand van relevante kernprestatie-indicatoren worden beoordeeld;
66. merkt op dat 2021 voor de meeste agentschappen een sleuteljaar was wat betreft diverse maatregelen die zijn genomen teneinde de cyberbeveiliging van de agentschappen en de bescherming van de digitale bestanden in hun bezit te versterken; betreurt echter dat die maatregelen niet geharmoniseerd zijn tussen de agentschappen; prijst het proactieve handelen van sommige agentschappen die zich hebben voorbereid op de actualisering van hun beleid inzake de beveiliging van de informatiesystemen in het licht van de komende twee verordeningen van de Unie inzake cyberbeveiliging en informatiebeveiliging in de instellingen en organen van de Unie; verzoekt alle agentschappen dit voorbeeld te volgen; moedigt de agentschappen aan nauw samen te werken met Enisa; neemt kennis van het initiatief van EU-OSHA om de uitvoering van een gemeenschappelijke oplossing voor het verlenen van diensten op het gebied van cyberbeveiliging aan kleinere agentschappen te coördineren; merkt op dat sommige agentschappen (Berec, Cefop) nog geen cyberbeveiligingsbeleid hebben aangenomen en dringt er bij hen op aan dit alsnog te doen; verzoekt de agentschappen al hun personeel regelmatig geactualiseerde opleidingsprogramma's op het gebied van cyberbeveiliging aan te bieden;
67. herinnert eraan dat er bij de agentschappen verdere stappen moeten worden gezet op het gebied van de digitalisering van interne processen en management, en dat tevens meer vaart moet worden gemaakt met het digitaliseren van procedures; is ermeê ingenomen dat de meeste agentschappen in 2021 verdere vooruitgang hebben geboekt met betrekking tot de digitalisering en optimalisering van hun werkstromen en procedures, met name op het gebied van hr, financiën en aanbestedingsprocedures; moedigt alle agentschappen aan de software voor geavanceerde gekwalificeerde handtekeningen en gekwalificeerde elektronische handtekeningen in te voeren en toe te passen om goedkeuringen en handtekeningen van zowel interne als externe tegenpartijen in aanbestedings- en contractuele documenten te verkrijgen;

Bedrijfscontinuïteit tijdens de COVID-19-crisis

68. erkent dat 2021 een jaar was van hernieuwde uitdagingen die aanpassing, innovatie, veerkracht en flexibiliteit vereisen onder de aanhoudende druk van de COVID-19-pandemie en nieuwe politieke en economische instabiliteit;
69. merkt op dat telewerken essentieel was voor de bedrijfscontinuïteit van de agentschappen in 2021, en dat het succes ervan mede te danken is aan de investeringen van de agentschappen in audio-, videoconferentie- en andere online-instrumenten; maakt uit de antwoorden van de agentschappen op dat telewerken en hybride werken een neutraal of positief effect hebben gehad op de prestaties van bijna alle agentschappen, en dat sommige agentschappen van mening zijn dat telewerken een belangrijke rol speelt bij het aantrekken en behouden van talent; moedigt de agentschappen aan de geleerde lessen met betrekking tot telewerken en hybride werken in de praktijk te brengen, teneinde vergaderingen en werkzaamheden die voortaan efficiënter op afstand dan in persoon kunnen plaatsvinden, beter te organiseren; merkt voorts op dat verschillende agentschappen onder hun personeel enquêtes hebben uitgevoerd om de impact van telewerken te beoordelen, waarbij de resultaten wezen op een algemene positieve ervaring en (waargenomen) toegenomen efficiëntie, maar dat een aantal uitdagingen werd geconstateerd, waaronder de verbinding met mensen uit andere teams en een gevoel van verbondenheid dat in het gedrang zou kunnen komen; moedigt alle agentschappen aan het besluit van de Commissie inzake arbeidstijd en hybride werken aan te nemen en uit te voeren;

Overige opmerkingen

70. is ingenomen met de stappen die de agentschappen hebben gezet om de resultaten van hun werkzaamheden via diverse kanalen openbaar te maken en te publiceren, waaronder op hun websites en via sociale media; dringt er bij de agentschappen op aan hun inspanningen op te voeren en relevante informatie over prestaties in duidelijke en toegankelijke taal aan de EU-burgers en het grote publiek mede te delen, om te zorgen voor meer transparantie en publieke verantwoordingsplicht door beter gebruik te maken van media en socialemediakanalen; verzoekt de agentschappen in dit verband verslag uit te brengen aan de kwijtingsautoriteit;
71. herinnert eraan dat de Rekenkamer in 2020 een proef heeft gedaan met geautomatiseerde controleprocedures op het gebied van de controle van de rekeningen van verschillende uitvoerende agentschappen; merkt op dat de Rekenkamer in 2021 het gebruik van dergelijke procedures heeft uitgebreid tot alle agentschappen, maar dat zij — in het geval van gedecentraliseerde agentschappen — alleen tien procedures met betrekking tot salarissen toepast; stelt in het verslag van de Rekenkamer vast dat de resultaten die zijn behaald door de toepassing van geautomatiseerde procedures succesvol waren; betreurt dat lacunes in het gebruik van gestandaardiseerde IT-instrumenten (bij e-aanbestedingen, en financiën, boekhouding en verslaglegging) ernstige belemmeringen vormen voor de Rekenkamer voor de uitbreiding van het gebruik van digitale controletechnieken naar andere gebieden en naar alle agentschappen; is niettemin ingenomen met het plan van de Rekenkamer om deze technieken uit te breiden tot de controle van de overheidsopdrachten van de agentschappen in 2022;
72. is van mening dat EUAN meer moet doen om een echt coördinatiecentrum van de agentschappen te worden en bij te dragen tot meer samenwerking en uitwisseling van goede praktijken tussen de agentschappen, onder meer om hun werkingskosten te verminderen; verzoekt de agentschappen overeenstemming te bereiken over de toewijzing uit hun organogrammen van een extra deeltijdpost (0,5 vte) voor EUAN; verzoekt EUAN de kwijtingsautoriteit een geactualiseerde lijst met contactpunten in alle agentschappen te verstrekken;
73. verzoekt zijn voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de onder deze kwijtingsprocedure vallende agentschappen, de Raad, de Commissie en de Rekenkamer, en te zorgen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* (L-serie).